

INTEGRACJA ZE STREFĄ EURO

Teoretyczne i praktyczne aspekty konwergencji

dr Cezary Wójcik

Fundacja Kronenberga

citi handlowy

Plan

- Wstęp
- Kilka słów o księguce
- Wybrany aspekt: model NNS a inflacja i ekspansja kredytowa
- Zakończenie

Fundacja Kronenberga

 citi handlowy

Kilka słów o książce

- Podsumowanie kilkuletnich badań
- Zbudowana na zasadzie kolejnych przybliżeń i porusza wiele aspektów
... teoretyczne, empiryczne, praktyczne
- Motyw przewodni: proces doganiania a konwergencja nominalna
- Element debaty na temat przyjęcia euro w Polsce

Fundacja Kronenberga

 citi handlowy

Nowa interpretacja modelu NNS

- Proces doganiania a różnice inflacyjne i ekspansja kredytowa
- Pytania badawcze
 - ... Dlaczego? Jakiego Źródła?
 - ... Zjawiska równowagi czy ryzyko?
- Ważne dla polityki makrofinansowej
 - ... polityki pieniężnej
 - ... stabilności sektora finansowego

NNS: charakterystyka

- Model równowagi ogólnej
- Mikro-podstawy: reprezentatywny konsument
- Główny neoklasyczny model RCK i neo-Keynesowskie cechy: lepkie ceny oraz monopolistyczna konkurencja

Konsument

- Max użyteczności w całym okresie życia

$$U(C_1, C_2) = U(C_1) + \frac{1}{1 + \rho} U(C_2)$$

- Ograniczonego budżetu

$$c_1 + \frac{c_2}{(1 + r)} = y_1 + \frac{y_2}{(1 + r)}$$

Fundacja Kronenberga

 handlowy

Firmy

- Monopolistyczna konkurencja
- Firmy duże na swoim rynku, ale małe w porównaniu do całej gospodarki
- Silna monopolistyczna na swoim rynku, pozwala na utrzymanie marży: cena ponad koszt krańcowy

$$\mu = \frac{P}{MC}$$

Fundacja Kronenberga

 handlowy

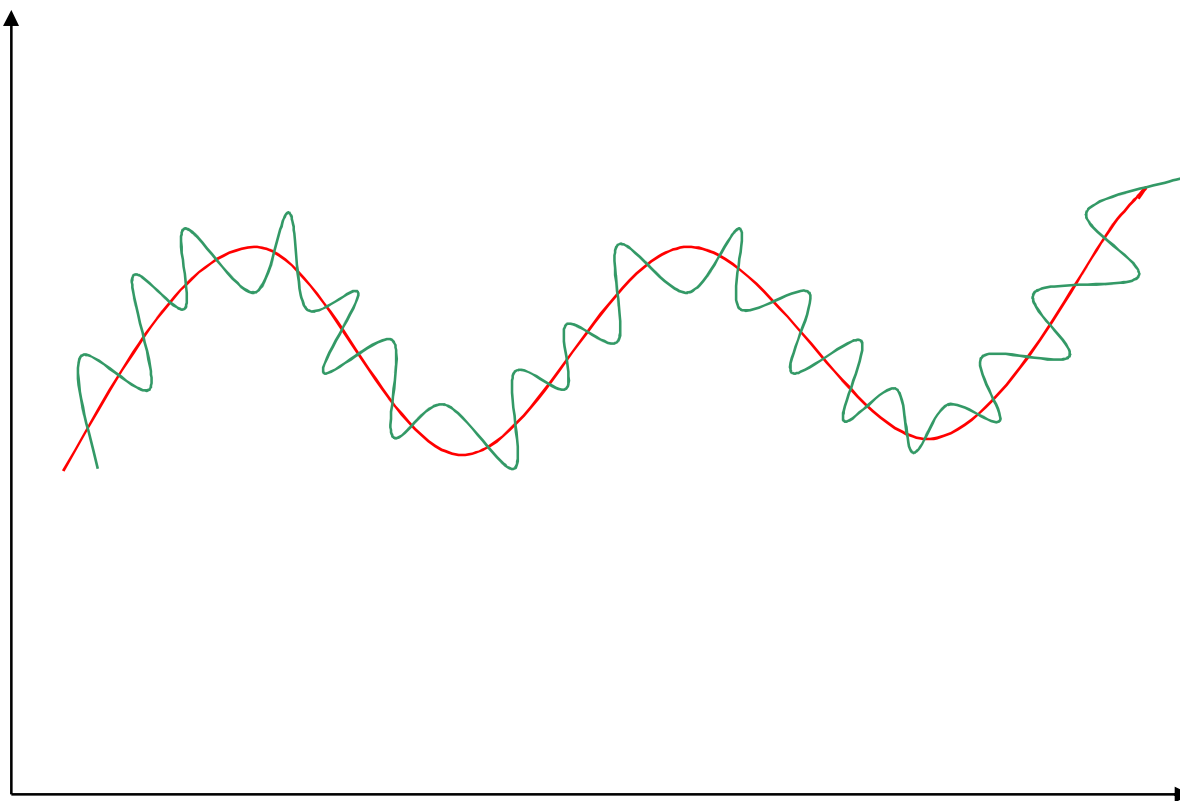
Firmy

- W modelu RCK ceny są w pełni elastyczne: marża jest zawsze na poziomie max zysk μ^*
• popyt nie ma wpływu na produkcję, ceny i zatrudnienie
- W modelu neo-Keynesowskim ceny lepkie: firmy dostosowują ceny po dłuższym okresie kompresji ($\mu < \mu^*$) lub ekspansji marży ($\mu > \mu^*$)
• popyt ma wpływ na produkcję, ceny i zatrudnienie
- Jak oba światy pasują do siebie?

Fundacja Kronenberga

 citi handlowy

Jak oba Światy pasują do siebie?

Fundacja Kronenberga

citi handlowy

Determinanty realnej stopy równowagi

Stopa procentowa równowagi jest funkcją
(relatywnej) produktywności

$$1 + r_i^* = (1 + \rho_i) \frac{a_2^i}{a_1^i}$$

• jest wysoka jeżeli tempo wzrostu wydajności
w przyszłości jest wysokie, w relacji do aktualnego
tempa produktywności

Fundacja Kronenberga

 handlowy

Dlaczego?

Główna siła: wygładzanie konsumpcji

ñ gospodarstwa domowe zadają sobie pytanie: pod zastaw wzrostu przyszłych dochodów ż stopa procentowa wzrasta

ñ realna stopa procentowa równowagi oczyszcza rynek sprawiając, że gospodarstwa wydają dokładnie tyle ile wynosi ich aktualny dochód

... popyt jest równy podaży, gospodarka jest w równowadze, ceny są stabilne

ñ pozytywny szok dla tempa produktywności jest proinflacyjny!

... wygładzanie konsumpcji zwiększa popyt zagregowany, co zwiększa płace realne i powoduje kompresje marż z powodu zwiększonego popytu na prace

Fundacja Kronenberga

 citi handlowy

Rola banku centralnego

Założmy pozytywny szok produktywności

$$c_1 = \frac{1 + \rho}{1 + \bar{r}} * a_2 \frac{1}{1 + \mu^*}$$

- Podnieś stopę proporcjonalnie do wzrostu produktywności, aby podciąć wygórowanie konsumpcji
- Produkcja bieżąca równa potencjalnej

Fundacja Kronenberga

 handlowy

Przypadek heterogenicznej unii walutowej

- Dwa kraje jak w UGW
 - ñ duże, wolne A_j , drogi małe szybkie A_p peryferium
 - ñ ograniczenie budżetowe: $C_2 = \bar{U}[J] + (1 - \bar{U})[P]$
- Funkcja reakcji wspólnego banku centralnego:

$$(1 + \bar{r}) = \alpha(1 + r_j^*) + (1 - \alpha)(1 + r_p^*)$$
- Peryferium zaczyna deprecjować, $a_2^P > a_2^J$
 - ñ a więc: $(1 + r_p^*) > (1 + r_j^*)$

Fundacja Kronenberga

 handlowy

Efekt doganiania

- Wzrost trendu tempa produktywności rodzi oczekiwania szybszego wzrostu dochodów w przyszłości
- Gospodarstwa wydają się konsumpcyjnymi pod zastawo oczekiwanych wyższych dochodów w przyszłości
 - ñ bieżący popyt i płace realne wrastają, marże ulegają kompresji poniżej marży maksymalizującej zysk
 - ñ przy lepszych cenach produkcja aktualna powyżej produkcji potencjalnej

Fundacja Kronenberga

 citi handlowy

Optymalna reakcja BC

- **ÓdciN, ôwygãdzanie konsumpcji**
 - ñ podnieŖ stopã wraz ze wzrostem produktywnoŖci i stopy równowagi
- **W naszej unii walutowej to siã nie dzieje**
 - ñ stopy podniesione zgodnie z funkcjã reakcji BC
 - ñ podniesione o wzrost produktywnoŖci pomnoŖne przez (mañ)
wagã kraju doganiajãcego
... czyli o mniej niã tego wymaga stabilizacja kraju doganiajãcego
- **Rezultaty**
 - ñ wzrost akcji kredytowej
 - ñ skutek inflacyjny (skala zaleŖy od otwartoŖci)
 - ñ wpãw na rachunek obrotów bieŖcych i inflacjã aktywów

Fundacja Kronenberga

 citi handlowy

Implikacje

- Proces doganiania istotny dla różnic inflacyjnych i ekspansji kredytowej
- Z jednej strony zjawisko równowagi
 - ... wygaszanie konsumpcji jako naturalna reakcja konsumenta na oczekiwany wzrost produktywności
 - ... wzrost kredytu połączony jako element pogodzenia finansowego; wzrost poziomu zadłużenia równowagi
- Z drugiej strony pewne ryzyko
 - ... to co jest optymalne z punktu widzenia jednostki może dawać suboptymalne wyniki dla całej gospodarki
 - ... misalokacja zasobów, gdy oczekiwania są zbyt optymistyczne

Implikacje

- Rola innych polityk?
 - ... nadzór bankowy
 - ... polityka fiskalna
- Dodatkowe aspekty
 - ... rola gry na konwergencji
 - ... problem dywergencji i konwergencji w UGW
 - ... ekonomia polityczna UGW
- ...więcej na ten temat w książce

Fundacja Kronenberga

 citi handlowy

Dziękuję

Fundacja Kronenberga

 citi handlowy